

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 24 mars 2021
(OR. en)

7301/21

SOC 154
EMPL 110
ECOFIN 273
EDUC 98

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	ST 6240/1/21 REV 1
Ärende:	Rådets slutsatser om den gemensamma sysselsättningsrapporten 2021 (den 8 mars)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om den gemensamma sysselsättningsrapporten 2021, som godkändes genom skriftligt förfarande den 8 mars 2021.

Rådets slutsatser om den gemensamma sysselsättningsrapporten 2021

EUROPEISKA UNIONENS RÅD,

1. SOM NOTERAR att covid-19-pandemin har vänt den sexåriga positiva utvecklingen av ökande sysselsättning och haft mycket negativa konsekvenser för arbetsmarknaden inom EU; detta väntas leda till ökad fattigdom, större ojämlikhet och försämrad social sammanhållning; arbetstagare med atypiska anställningsformer, såsom tillfälligt anställda, har precis som ungdomar, personer med invandrarbakgrund och arbetstagare inom hotell- och restaurangbranschen, turismsektorn och kultur- och underhållningssektorn, samt inom viss yrkesverksamhet, drabbats oproportionerligt hårt,
2. SOM VÄLKOMNAR de snabba och beslutsamma åtgärderna på nationell nivå och EU-nivå, särskilt mobiliseringen av ett ekonomiskt stöd till system för korttidsarbete och andra åtgärder som utformats för att bevara sysselsättningen och begränsa inkomstbortfallet, FRAMHÅLLER bidraget från det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (Sure) och i detta sammanhang VÄLKOMNAR såväl arbetsmarknadsparternas aktiva deltagande som insatserna från civilsamhällets organisationer för att stödja de mest sårbara,
3. SOM ERINRAR om rådets slutsatser om sysselsättningsmässiga och sociala aspekter i den årliga strategin för hållbar tillväxt 2021 och särskilt att den europeiska planeringsterminen fortfarande är ett effektivt samordningsverktyg för att säkerställa samordning i medlemsstaternas reformagendor, och att den europeiska pelaren för sociala rättigheter bör fortsätta att vara en kompass för uppåtgående konvergens till förmån för bättre arbets- och levnadsvillkor i Europa och ett styrmedel för samordningen av sysselsättnings- och socialpolitiken på EU-nivå, med vederbörlig hänsyn till respektive behörighetsområden,
4. SOM UNDERSTRYKER att faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att ge storskaligt ekonomiskt stöd till reformer och investeringar avsedda att stödja tillkomsten av nya arbetstillfällen och göra EU:s ekonomier, samhällen och sjuk- och hälsovårdssystem mer motståndskraftiga och bättre förberedda för den gröna och den digitala omställningen, och därigenom främja investeringen i människor och skynda på den ekonomiska och sociala återhämtningen,

5. SOM BETONAR att den gemensamma sysselsättningsrapporten 2021, genom att ge en bild av sysselsättningsriktlinjernas genomförande och visa resultat från den sociala resultattavla som åtföljer den europeiska pelaren för sociala rättigheter, kan hjälpa medlemsstaterna att identifiera relevanta prioriterade områden för reformer och investeringar, också med sikte på ekonomiskt stöd från EU och den nya faciliteten för återhämtning och resiliens,
6. SOM KONSTATERAR ATT det snabba antagandet av system för korttidsarbete och andra åtgärder som är utformade för att bevara sysselsättningen tillsammans med en nedgång i arbetskraftsdeltagandet har dämpat ökningen av arbetslösheten sedan krisen inleddes, BETONAR att system för korttidsarbete och liknande åtgärder bör finnas kvar så länge det är nödvändigt, FRAMHÅLLER att åtgärder bör vidtas så snart omständigheterna medger det till stöd för en omfördelning av arbetskraften, framför allt till förmån för den gröna och digitala ekonomin (t.ex. genom program för kompetensutveckling och omskolning och väl utformade incitament för anställning), samtidigt som arbetstagarna skyddas under omställningar, och NOTERAR att tillräckliga arbetslöshetsförmåner som tillhandahållits under en rimlig tidsperiod och för alla arbetslösa, även arbetstagare som tidigare hade atypiska anställningar, är en förutsättning för att stödja arbetssökande under övergångar,
7. SOM UNDERSTRYKER att en effektiv aktiv arbetsmarknadspolitik är avgörande för att en rättvis och inkluderande återhämtning ska stödjas och BETONAR hur viktiga reformer och investeringar i aktiva arbetsmarknadsåtgärder och offentliga arbetsförmedlingar är för tillhandahållandet av ett ändamålsenligt, individanpassat stöd till arbetssökande, bland annat genom digitala lösningar och genom en kombination av detta stöd och sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster,
8. SOM NOTERAR att covid-19-pandemin har haft en oproportionerligt stor inverkan på sårbara grupper, bland annat på grund av skillnaderna i digital kompetens, och UNDERSTRYKER att riktade arbetsmarknadsåtgärder, aktiv inkludering samt utbildningsåtgärder kan skydda de mest sårbara och förbättra deras situation,

9. SOM FRAMHÅLLER att ungdomsarbetslösheten och antalet ungdomar som varken arbetar eller studerar har ökat kraftigt, vilket sannolikt kommer att få varaktiga konsekvenser för deras utsikter på arbetsmarknaden, BETONAR att detta innebär att det krävs ytterligare reformer och investeringar i de offentliga arbetsförmedlingarna, liksom i aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder och i utbildningssystemen, i syfte att tillhandahålla integrerade politiska åtgärder för ungdomar och höja deras kompetens, bland annat genom att främja tillhandahållandet av lärlings- och praktikplatser av god kvalitet, och KONSTATERAR att genomförandet av rådets rekommendation om en väg till jobb och en förstärkt ungdomsgaranti kan ge ett betydelsefullt bidrag till utbyggnaden av det omfattande sysselsättningsstöd som är tillgängligt för ungdomar,
10. SOM NOTERAR att det krävs ytterligare insatser för att minska skillnaderna i sysselsättning och lön mellan kvinnor och män, sedan covid-19-krisen ytterligare ökat riskerna för kvinnor i låglönesektorer och låglöneyrken, och UNDERSTRYKER att man i detta avseende kan öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden genom reformer och investeringar, särskilt när det gäller barnomsorg och förskola, långvarig vård, strategier för balans mellan arbete och privatliv och insyn i lönesättningen, och genom justeringar i skatte- och förmånssystemen som är utformade för att motverka negativa incitament för kvinnors deltagande på arbetsmarknaden,
11. SOM BETONAR att det är mycket viktigt att förhindra anställningsförhållanden som leder till otrygga arbetsvillkor och ge rätt incitament till tillsvidareanställningar, samtidigt som man verkar för tillräckliga minimilöner och tillgång till socialt skydd, om man ska kunna minska segregeringen på arbetsmarknaden, främja rättvisa arbetsvillkor och motverka fattigdom bland förvärvsarbetande, och FRAMHÅLLER betydelsen av att investera i säkra och väl anpassade arbetsmiljöer och flexibla arbetsformer som stöder arbetstagarna och motverkar odeklarerat arbete, särskilt med tanke på krisen,

12. SOM KONSTATERAR att man i de medlemsstater som redan tidigare hade välutvecklade strukturer för social dialog har hållit aktiva samråd om krisåtgärder med arbetsmarknadens parter, medan man i andra medlemsstater, där detta samarbete redan tidigare var begränsat, har sett det försvagas ytterligare under krisen, och BETONAR att social dialog och deltagande av arbetsmarknadens parter och andra berörda aktörer, i synnerhet civilsamhällets organisationer, i utformningen och genomförandet av de nationella planerna för återhämtning och resiliens i betydande grad kan bidra till effektiva politiska åtgärder och ekonomisk återhämtning,
13. SOM KONSTATERAR att det låga deltagandet i utbildning och de sämre utbildningsresultaten bland barn och ungdomar från socioekonomiskt missgynnade grupper fortfarande utgör stora utmaningar, som kan ha långsiktiga negativa konsekvenser för deras samhällsdeltagande, integrering på arbetsmarknaden och karriärmöjligheter, NOTERAR att den distansundervisning som införts under perioder av nedstängning ytterligare kan ha försämrat detta ogynnsamma läge, FRAMHÅLLER att bristen på kvalificerad personal är ett stort hinder för företagsinvesteringar, och att vuxna med lägre kvalifikationer i betydligt lägre grad deltar i utbildningar, trots att de behöver det mest, NOTERAR de ihållande bristerna i avancerade digitala färdigheter, särskilt bland kvinnor, och FRAMHÅLLER att kompetensutveckling och omskolning, särskilt i digitala och gröna färdigheter och även för lärare och utbildare, i kombination med reformer och investeringar för att förbättra tillgången till utbildning och minska ojämlikheterna på utbildningsområdet, är nödvändiga förutsättningar för stödet till de digitala och gröna omställningarna och för främjandet av hållbar tillväxt,
14. SOM NOTERAR att graden av fattigdom och social utestängning fortsatte att minska under 2019, om än i långsammare takt än under tidigare år, och KONSTATERAR att covid-19-krisen, med den därav följande förväntade ökningen av arbetslöshet och överksamhet, sannolikt kommer att ha en negativ inverkan på graden av fattigdom och social utestängning,

15. SOM FRAMHÅLLER att minimiinkomstskydd, tillsammans med aktiverings- och stödtjänster, är avgörande för att minska risken för fattigdom och social utestängning under den nuvarande krisen och därmed stöder de mest missgynnade i samhället, både nu och i framtiden, och BETONAR behovet av att komma till rätta med de befintliga skillnaderna i tillgänglighet, tillräcklighet och tillhandahållande när det gäller möjliggörande tjänster i enlighet med rådets slutsatser om förstärkning av minimiinkomstskyddet för att bekämpa fattigdom och social utestängning under och efter covid-19-pandemin,
16. SOM BETONAR att inkomstskillnaderna fortfarande utgör en stor utmaning i hela EU, NOTERAR att inkomstskillnaderna under de senaste åren har ökat mer bland dem som har längre inkomster än bland dem som har högre inkomster, FRAMHÅLLER att alla former av ojämlikhet sannolikt kommer att öka som en följd av krisen, trots de åtgärder som vidtagits, BETONAR att man för att utjämna inkomstskillnaderna måste införa reformer på olika politikområden, bland annat vad gäller skatte- och förmånssystemens utformning, lönesättningsmekanismerna, inkludering och lika möjligheter inom utbildning (från tidig ålder) samt tillgången till högkvalitativa och prismässigt överkomliga tjänster för alla, och ERINRAR om att politiska reformer bör åtföljas av en starkare inriktning på bedömningen av fördelningseffekter, bland annat vad gäller strategier som ska stödja den gröna och den digitala omställningen,
17. SOM FRAMHÅLLER att krisen väntas i oproportionerligt hög utsträckning drabba vissa sårbara grupper, särskilt barn, personer med funktionsnedsättning, äldre och personer med invandrabakgrund, ERINRAR om den fortsatt höga förekomsten av barnfattigdom och social utestängning inom EU, BETONAR att tillhandahållande av barnomsorg och förskola, bostäder och hälso- och sjukvård är avgörande när det gäller att förebygga och bekämpa fattigdom och främja barns välbefinnande, RIKTAR UPPMÄRKSAMHETEN mot behovet av inkluderande utbildning och tillgång till hälso- och sjukvård samt inkluderande arbetsmarknadspolitiska åtgärder som på lämpligt sätt är anpassade till behoven hos personer med funktionsnedsättning och FRAMHÅLLER att integrationen av personer med invandrabakgrund och flyktingar kräver ett integrerat arbetssätt där fortbildning och kompetenshöjning kopplas till sysselsättningsmöjligheter och tillgång till tjänster, i synnerhet socialt stöd, hälso- och sjukvård och bostäder,

18. SOM ÄR MEDVETET om de allvarliga konsekvenser som krisen haft för hemlösa och dem som riskerar att bli utestängda från bostadsmarknaden och ERINRAR om att integrerade strategier som omfattar förebyggande insatser, snabb tillgång till permanenta bostäder, eller bostadsstöd, och tillhandahållande av tjänster för möjliggörande stöd bör kombineras med investeringar i bostäder och subventionerat boende för att man ska kunna ta itu med utmaningen med hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden på ett lämpligt sätt,
19. SOM KONSTATERAR att den nuvarande krisen ställer de sociala skyddssystemen inför utmaningar, särskilt när det gäller förmågan att säkerställa tillräckliga inkomster och tillgång till ekonomiskt överkomliga tjänster av god kvalitet för alla som behöver det, och BETONAR att man behöver ytterligare förbättra det sociala skyddet för egenföretagare och arbetstagare med atypisk anställning, i enlighet med rådets rekommendation om tillgång till socialt skydd,
20. SOM KONSTATERAR att covid-19-pandemin har framhävt behovet av att förstärka sjuk- och hälsovårdssystemen, förbättra deras effektivitet och motståndskraft och säkerställa tillgången till nöjaktig hälso- och sjukvård och NOTERAR att det krävs ytterligare investeringar i välutbildad arbetskraft, i förbättrad samordning mellan slutenvård, öppenvård och primärvård och i hälsofrämjande åtgärder och åtgärder för att förebygga sjukdom, för att hälso- och sjukvårdssystemen ska bli mer motståndskraftiga mot hälsokriser och för att skillnaderna i hälsoresultat ska minska,
21. SOM ÄR MEDVETET OM att covid-19-pandemin också har visat att motståndskraften i systemen för långvarig vård och omsorg behöver förstärkas, KONSTATERAR att tillgången till nöjaktig, ekonomiskt överkomlig långvarig vård och omsorg – i synnerhet hemtjänst och vård i hemmet, vid sidan av stöd till anhörigvårdare och förebyggande åtgärder för att begränsa efterfrågan på långvarig vård och omsorg – bör prioriteras med tanke på den åldrande befolkningen i Europa, behovet av att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och behovet av att motverka de brister i tillhandahållandet av vård och omsorg som krisen har uppenbarat, och

22. SOM NOTERAR att de pensionsreformer som syftade till att förbättra tillräckligheten, hållbarheten och delaktigheten i pensionssystemen bör fortsätta, med tanke på de demografiska förändringarna, och FRAMHÅLLER att dessa reformer bör stödjas genom strategier för aktivt åldrande och andra åtgärder som främjar ett längre arbetsliv, och genom strategier som syftar till att minska inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män och skillnaderna i pensioner för arbetstagare med atypiska anställningsformer,
23. UPPMANAR medlemsstaterna att, i enlighet med sina respektive befogenheter, med beaktande av nationella omständigheter och med respekt för arbetsmarknadsparternas roller och autonomi samt med tanke på eventuellt EU-stöd, inbegripet den nya faciliteten för återhämtning och resiliens och finansieringen av sammanhållningspolitiken, vidta åtgärder för att komma till rätta med de utmaningar i fråga om sysselsättning, kompetens och socialpolitik som konstaterats i den gemensamma sysselsättningsrapporten 2021,
24. UPPMANAR medlemsstaterna att utnyttja resultaten från de övervakningsverktyg man enats om, såsom den sociala resultattavlan, verktyget för bedömning av sysselsättningssituationen och verktyget för bedömning av situationen för det sociala skyddet, liksom ramarna för riktmärkning, för att få ledning för reformer och investeringar, och fortsätta arbetet för uppgående konvergens,
25. UPPMANAR kommissionen att säkerställa att sysselsättningen och de sociala frågorna beaktas på lämpligt sätt i bedömningen av EU:s och medlemsstaternas politik, särskilt inom ramen för den anpassade europeiska planeringsterminen 2021 och de nationella planerna för återhämtning och resiliens, och
26. UPPMANAR kommissionen att samarbeta med sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd i samband med den kommande handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter, bland annat med sikte på att gemensamt utarbeta EU:s överordnade mål och uppdatera övervakningsverktyg, i synnerhet den sociala resultattavlan, för att säkerställa en ambitiös strategisk ram för sysselsättnings- och socialpolitiken för de kommande tio åren.